

aut sup trib' fm alterā. &
deniq' sup decē oformis
ad legis decēz d'ba. **Alis**
d'o delectabili' ē alternis
vri. cū natura p sua muta
bilitate i mutatiōe delectet
Demū gāma nrm sub qn
q' d'bis q volebat ap'us
loq' sēsu suo potēit omib'
accōmodū fieri rudib' et
peritis multiuolis et pau
ca qrentib'. sint pueri. sint
senes. sint puellae vel virgi
nes maxie q d'nis manci/
panē psalmodijs. plus em
valet h loco pia deuotio.
q' eruditio l'fata. pl' peni/
tēs affect' q' vestigās in/
tellect' put in opusculis q
industrijs de theologia
mystica inuenerim' anno/
tasse. **Trinō** discat disci
pul' xpian' reducē se ad se
vt pzeccurrat pōr in domū
suā q illic ludat. oceptōes
suas agat. **Nō** in delictis
ait sapiēs. nec in verbo su/
pbo. qd' p'sus aduersum
est d'bo dei. **Sup** sunt ad
extremū multa sup auditu
melodiosissimo d'bo dei. q
nrm gāma nouū oznarēt.
vt q's auditor. q's cantor.
q's exauditor idoneus vbi
de omī genere musicoz in
psalmis memoratoz. can/
tu. pulsu. flatu. mente. spū.
praxis addēda est ad gā

Thom' p'limus

ma nrm. **De** cāticis insup exultatiōis q la
mentatiōis p maximas quales sunt in dia
letica et rhetorica loci ad triplicē inuestiga
tiōē historicā videlz p'bicā et theologicā.
lati' optz cāticoz oīm originē naturā q
venari. **Elegia** deniq' casta versib' impari
b' castos cātabit amores. **Sz** tāta sūt ad
p'is dicta satis ocozdante nro pcentore q
ait. **Beati** q audiūt d'bu dei et custo. illud.
In cui' fiducia verbi vacans p vacantib'
canticordi verbū feci **Deo** grās

Terciu opusculū.

Uolumē aliud colligit in se Ter
tia ps pncipal' thomos tres
plus fm modos traditionis
varios q' p diuersitate mate
rie. **Prim' thom'** ociliat q ob
sequi facit faceta elegiā cantatricē amorū
dñe theologie q' lyricū et odaz carmē. **Se**
cūdo' thom' alē scōs hz canones seu regu
las amphorissimos vel maximas aut theo/
reumata d' cāticis p notulas qnquaginta
Terti' thom' alē terti' verbū solatiū multi/
plex in se dirigit p particulas qnquaginta
Et ita iūcti simul hi duo thomi centilogiū
ostituūt.

Carmē super recogitatione mortis

(cor in alta
Erne q's es. qd' agis moreris dñe duc
Cor cruce opūgāt spes timor ardor
Cantica saltū lamētū plāctū q' frequenta
Jūgito iocūdu psalteriū cythare **Amās**
Ecceine sic olor tua dñi mors imiet o mors
Mortua morte **Ihu** sis mihi porta poli
Temp' adest aia quo sponsa cubile beati

Sponti conscendas federe perpetuo
Ergo canter himen mens os cor lingua vigor q3
Plaude sali coram te iubilus rapiat
Te tamen et tua fle tua sit spes vnica christi
Passio sit meritum gratia sola tuum
Buccinet aure tua sonitu vario tuba duplex
Terreat ite tonans blanda venite leuet
Turturis hec faciens iunges suspiria suau
Quod vel alauda canit vel philomena melos
Cor tremer ob tractus varios dum letitie vis
Cor vehit in altum mox premit anxietas
Carmina nocte deus tibi dat dic te peregre fers
Fac resonet sua laus iugiter ore suo

De laude musice

Musica diuini noua pulsu q fit amoris
Extolli nulla laude satis poterit
Cor recreat curas abigit fastidia mulcet.
Fit q3 peregrinis quos vehit apta comes
Per medias hyemes per soles carmina fesus
Ibo spe patiens letus alacris ouans
Nam fugiunt tristes cantu per inania cure
Omnis et insidians hostica pestis hebet
Vertitur occursum psallentium saul alter
Factus homo psallit fit q3 propheta nouus
Eragitat neq3 dum spiritus hunc cytharedus
Pastor per numeros cogit abire dauid
Paridicus deerat helizeo spiritus olim
Dum cecinit psaltes protinus implet eum
Pythagoras motus fuerat componere cordis
Noiectis cythare compositis numeris
Spiritus ecce monet spiritus per carmina vatum
Ad domini laudes cuncta creata simul
Ut iubilent psallent exultent vt cytharam dent
Tympana cum cordis organa nabla chorum
Corpora spiritibus sunt organa consona mundus
Est chorus vnus quo ludere noys amat
Carmine mundano sibi dissona praua voluntas
Concordans toti fit moderante deo
Ornat et ipsa notis breuibus longis ve camenam

Improba viuendi mors variando vltis
Discantum mollem miserans dat gratia rancis
Stridet de penis culpa tenore graui
Iheu fuge te tali fuge deprecor esse tenore
Nis sub molli molle cor adde tibi
Quid q corporibus curandis musica prodest
Dum cor letificat lenit et alleuiat
Dant vtrunq tibi gentiles pulcer apollo
Carminis et medice pheebe repertor opis
Colligitur pulsu venarum musica cordis
Que sit temperies que frasis atq thesis
Hoc medicus tactu iuuenis conicit amorem
Eius in agnete cor furit igne graui
Carmina non loquimur nunc execranda magorum
Nec nisi mysticus est ipsa poeta placet
Amphion ac orpheus cantum nouisse feruntur
Hic lapides diras hic furias herebi
Moribus hec duris si transfers instituendis
Mutandi q bona dogma salubre canunt
Node q in populis mutat vel iam variatos
Infinuat mores musica cuiq sua
Est grauis hinc petulans illi mollis vel agrestis
Una q dilatans cor vehit ista premit
Est diatesseron est diapente cum diapason
Triplex legitimis copula nexa tonis
Rursus in octo tonos finem medium caput omnis
Cantus partiri suscipit ecclesia
Antiphonas dedit ad psalmos ignatius aptas
Monte prout quodam desuper audierat
Turpibus et fedis infantum queso cauate
Flexibiles animos cantibus inficere
Festinat in teneras energia carminis aures
Aret vt vrtice cor tibi lubrica vox
Arit cantando facit idem sepe videndo
Femina flagicij fundit vtrunq virus
Quid numeremus aues humano que capiuntur
Cantu nec cantum despicit vlla suum
Pisces et cerui mulcentur cantibus egris
Antidotum varijs musica crebro fuit
Prebe fidem grecis delphinus ariona vexit
Fluctus per medios dum lyza mulcet eum

207

Fistula pastoris pecudes armenta gregisq;
Solatur nec eas terret imago lupi
Pascua tunc secura metum minuit q; magistro
Tedia pascendi rusticus iste sonus
Fistula pan phebi cythare certauit agrestis
Iudice te mida victus apollo fuit
Iudicium cuiq; suum sua cuiq; voluptas
Sic natura suū grande melos variat
Buccina terribilis animosum pectus equorum
Bellis exacuit militis ira viget
Femina dum texit donec pueroq; soporem
Ducens in cunis cantat inepta rudis
Celica turba Jesu nati fescennia cantat
Par homini terris gloria celsa deo
Rusticus arua colens an vociferando iocatur
Cantat et alleuiat inde viator iter
Artem quisq; suam mulcet durum q; laborem
Qualicumq; sono sit licet asperior
Vox deuota deum placat iratum placet almis
Cuius ipa choris concinit angelicis
Vocibus ecclesie pater augustine fateris
Motum te lachrymis ora rigasse pñs
Felix cuius erant peccata resecta maria
Que torrens voces celitus aure capis
Organa dum cantant sibi soli cordi canentem
Corde deo pleno Ceciliam legimus
Cordibus vt nostris psallamus paule monebas
Acto nam talis iure beat duplici
Inchoat hic et nunc celum vite q; beate
Moribus et ritu degit in exilio
Mors venit in terra que carnis vincula resoluit
Cantantem in psalmis victor in alta vehit

Ecclesiasticorū exhortatio ad cantum.

Semper in ore tuo sit laus sint cantica syon
Quāuis captiuū te babylone doles
Fac hoc precipue cui cantus ecclesie dant
Absq; labore cibos veste domo q; tegi
Hoc leue pondus et hoc tibi sponte iugum posuisti
Fer nec dum viues rumpe vel excutias

Sed te det vices eadem totiens iterari
Mentem cum cerebro vox reboandi grauat
Quo crucier doleam qz modo nescitis amisci
Fundere sufficiat corde preces domino
Frater nil magnum sine magno vita labore
Fert hominū. perfices vsus alacris erit
Tu tibi in crebro dic ecclesie vice fungor
Psallentis qz dolor vertitur in meritum
Pauca crede datur constans oratio cordis
Laudandum sed opus dum canis ore facis
Reddis vota deo tua fratrum debita soluis
Corpus dum torques frigore fame siti
Lex hec est hominis veteris labor et sudor hic sit
Posterius requies ve sine cantica laus
Vivere non fas est homini semper prout optat
Optet quod lex vult et sua tempora dant
Redde prius domino quod debes deinde vacabis
Scripto vel studio seu meditare silens
Scito valere nihil studium. non martyrium. nec
Cor raptum. nisi sit iussio facta dei.
Inde metire tuos instinctus quando sequendi
Nam motus cordis fallere crebro solent
Te desiderio cordis comittere noli
Comentis qz tuis sed patris imperio
Esto tuis ita sollicitus studiis quasi semper
Cor sit ad arbitrium presto redire tuum
Gratia dux hoc sola potest conferre precemur
Gratia sit iutrix sit comes assidua
Tristis es equo tunc animo psallens tibi vim fac
Vim patitur celum vim faciamus ei
Mox veniet gaude mors te de carcere soluens
Psalmis cantantem victor ad alta vehet

De laudibus elegie spūalis

Quicquid amas pro sam metris ignoscito nris
Sponte stilo veniunt cor qz lepoze trahunt
Diuos blanda libens elegia cantet amores
Tracta malis totiens serua libidinibus
Soleatur senium iam non captiua relictis
Vnguibus et casto coniugis apta thoro
Cur non ancille fronsis si libera fiat

Munda q̄ complacito confouere sinu
Non maiestati dictorum detrahit vsus
Metrozum maius pondus eis tribuit
Versibus omnimodis vates scripsisse sciuntur
Ut Jeremias Job sic dauid et moyses
Carmina composuit salomon rex milia quinq̄
Cantata est mulier fortis ab ore suo
Frenant ne vaga sit metra mentem plurima paucis
Artant et prestant esse sui memores
Plus sensus plus lucis habent plus ordine pollent
Versus si cor eis cum studio dederis
Verius et breui⁹ seruantur scripta ligata
Metro nam vitiū protinus insinuant
Fortior est vox que per stricta foramina transit
Quam que decursu liberioze meat
Non aliter metris sententia pressa canoris
Si maiore sonat percutit et penetrat

Legatur per modum dialogi

Despit an seniū repetens puerilia non sed
Vult aquile ritu vita redire prior
Demonium caueas lateat ne meridianum
Manis in studijs perdere tempus amans
Cedant vana precor cedant sed cum pietate
Carminibus textis fructus inesse potest
Nisi meliora potest flendi quoq̄ tempus et etas
Et quis in hoc euo scire poemata vult
Que meliora potest exclusus ab omnibus exul
Officijs sed nec carmina flere vetant
Nocte deus dat ait Job carmina rex tribulatus
Misit ait dominus carmen in ore nouū
Rara nimis fateor poesis modo sed cano celis
Forsitan et veniet tempus amicitius
Scenica nobis sunt vel ludicra iure fuganda
Quis pia culparit sub numeris redigi
Tutus nostra leges non hic portenta deorum
Non hic que castis moribus obuia sint
Plus prodesse volunt q̄ delectare minorem
Quo sit vt ornatum querere sat sis eis
O cū tempora vānt quibus est sapientia dictis

Danda Jhs testis ocia pigra necant:

De eodem

Probe fidem grecis delphinus ariona vexit
Fluctus per medios dum lyra mulcet eum
Alter delphinus rex seuū per mare vectos
Nos tandem tuto litore constituit
Iste deus tibi laus hec ocia fecit
Ludere cum cythara psalterio qz vedit
Exemplar quorum transmissimus et monocordum
Seacordum queqz mens addere nostra cupit
Offert quisqz suo gratus sua munera regi
Carmina non nihil est mystica posse dare
In qz dies intus si noster homo puerescit
Quis neget huic puero ludere carminibus
Dum cor feruet ei dum totus amat per amorem
Dum venit etas et tempus amantis ei
Consiliat sacros hymeneuz carmen amores
Coniugium nec gens absqz canore probat
Sed caueat puer hic quid degeneres in amores
Rursus et in veteres corde redire feces
Ebrietas in eo sit sobria. sit qz cubile
Sanctum. complexus oscula casta nimis
Sit nec. amore suo. vel mas vel femina carnis
Pudus et abs sexu spiritus est et amor
Est quod mireris tamen istic femina vir qz
Sponsam dilectam sponsus amicus habet
Spiritus hic anime sit cum diuisus oportet
Tale sciendum cui mysterium fuerit
Sermo dei viuus valet vnicus ista secari
Discretor cordis cuncta qz prospiciens
Mutuus est zelus sponsi sponse qz fruendi
Se totis superest vnica spes patrie
Hinc fuge dilecte mi clamat sponsa. scit ipa
Non hic sed celis esse viri thalamum
Ipa subinde petit vbi pascit vbi cubat alta
Meridie terris ne vaga sit stolidis
Pascitur interea si suscipit oscula sponsi
Libera si tractet que redolentia sunt
Ebria fulcitur malis et floribus inter,

Brachia se sponsi proficit in requiem
 Felici fruitur somno sponsus cōiurat et omnes
 Audeat vt somnum rumpere nemo suum
 Ad vigilem quandoq; venit saliens et alacris
 Clanculo prospiciens voce sonante veni
 Alternat veniendo vices alternat amica
 Querendi studium languet amore pio
 Ad vocem liquefit sponsi gaudent q; vicissim
 Laude sua demum quicquid agunt amor est
 Ocia sola placent sponse loca sola requirit
 Nec sponso nec ei turbida turba placet
 Rumpit verba sibi vigor igneus estuat intus
 Quem nec corde capit nec referare valet
 Quo rapimur quo nos elegia protrahis euge
 Concaluit video spiritualis amor
 Jam fileas olim veniet speciosior hora
 Nunc satis est a labijs te liberasse malis

Thomas secundus

Centilogiū de canticis et solatio
 Prīmū verbum de descriptiōe can-
 tici per quinq; verba

Canticū est vox numero/
 sa ad dei gloriā ordina-
 ta. Vox ibi ponit p ge-
 nere et quasi matēia. po-
 nit numerosa p dīa et qī formā.
 finis debet esse dei gloriā. **C**anti-
 cū in sua generalitate descriptū ac-
 cipit vocē dīone ad aplm dicentē
 nihil esse sine voce. Et attendit q
 omnia fecit dñs in numero et ppter
 se ipm. et sic in omib⁹ est vox nume-
 rosa ad dei gloriā ordinata. **C**ā-
 ticū habet deo agēte modū. p des-
 exemplantē spēz. in deo finiente or-
 dine. **C**anticū reddit ex numero.

sa pportione hoc pulcrū et decoz
 hoc suaue et iocūdu. hoc vtile et sa-
 lutifex et oppositos disproportionis
 parit effectus. **C**anticū cātat ois
 creatura et ad illud inuitat vel na-
 turali instinctu vel animali sensu vl
 rationali seu intellectuali ductu.

Canticoz naturā cognoscē nō
 infimū est hominis officiū. sicut ho-
 mo cū omī creatura participat. vi-
 uine q; glorie conditus est esse ca-
 par. **C**anticū vnū est sensuale vel
 animale. aliud est intellectuale seu
 diuinale sicut est sonus animalis ra-
 tionalis et intellectualis. et ita de
 voce vel numero. **C**anticū sensua-
 le quo magis est in acceptione cō-
 muni dīiudicatur tripliciter. visu vt
 in gesticulationib⁹. auditu vt in car-
 minib⁹. tactu vt in venis pulsatilib⁹.

Canticū sensuale vnū est comicū.

Thom^o tert^o Canones

aliud est satiricū. aliud tragicū. Et
q̄libet eoz solebat in theatris re
presentari obiectaliter tam ad ocu
los nutibus q̄ ad aures vocibus
et fistulationibus seu fidibus

Caticū sensuale et ad aures cor
pis fit tripliciter. pulsu vt in tympa
no. voce vt in choro. flatu vt in or
gano. **I**n poetica fictio tres p̄mi
t^o esse musas sūpsit q̄ uis ad noue
nariū deinceps p̄dierit. **C**aticū
cū pulsu fit tripliciter aut in rotatu
vt in symphonia. aut tractu. aut re
tractu sic i viella aut rebela. siue cū
impulso vel impulsio quodā tactu
cū vnguib^{us} vel plectro cū xgula vt
in cythara et guiterna lituo psalte
rio q̄ et tympano atq̄ cāpanulis
cymbala x̄o sese collidēdo tinnūt

Caticū cū voce vel aiali cātu fit
tripliciter. vnū cū naturali significa
tōe vt in auiū garritib^{us} et i hūanis
inflectionib^{us}. aliud cū volūtaria in
flectōe vt in hōim idiomatib^{us}. ali
ud cū artificiali modulatione vt in
rigmis in metris et carminibus

Caticū sensuale cū flatu fit aliqñ fol
le. qñq̄ v̄eto. sepi^o ore. p̄mū artifici
ali in organis. aliud naturaliter in
arborib^{us} et v̄ndis. tertiū sufflabiliter
in tibis. fistulis et musetis. **C**ati
cū sensuales h̄z effect^{us} in brutis aia
lib^{us}. in auib^{us}. et in hōib^{us}. etiam p̄m
p̄biāz. medicinā et theologiā. **C**ati
cū sensuale corporaliē audibile va
riat p̄ frasim. i. eleuationē et dep̄ssi
onē tanq̄ in pondē. p̄ thesim. i. p̄
longationē et breuiationē tanq̄ in
mēsurā. simul et p̄ multiplicē obina

seu regule aforismi vel

tionē et p̄portionē tanq̄ app̄p̄a
te in numero. **C**aticū rōnale seu
morale consistit nō solū in voce exte
riori vt sensuale. s̄ in interiori corde
q̄le d̄r esse triplex. vnū rōis superior.
aliud rōis inferior. tertiū imagina
tōis de q̄z q̄libet accipi p̄t aplica
monitio vt cātem^{us} in cordib^{us} n̄ris
d̄no. **C**aticū rōnale seu morale q̄
le possum^{us} dicē cāticordū. i. caticū
cordis tot h̄z voces. tot sonos aut
resonatōes q̄t sunt p̄p̄ie vel cōiter
dicte passiōes. affect^{us} v̄l amores

Caticū morale seu cāticordū vo
ces h̄z q̄soz generales et p̄ncipa
les. q̄soā speciales et indiuiduales
q̄soz mixtas aut in se multiplices
p̄m numez et distinctiōē passiōū

Caticū morale distinctiōez capit
in suis vocib^{us} tā p̄bice q̄z medicina
liter q̄z theologice. et p̄m quālibet
h̄z sciāz p̄nt oēs claro sp̄endio
reduci ad q̄tuor q̄ sūt spes met^{us} me
ror et gaudiū. **C**aticū morale seu
cāticordū p̄t reducē suas voces nē
radicaliter ad vnā. nūc ad binā. nūc
ad trinā. vn^o ē amor dei et p̄xi
mī. binā est idē amor d̄i cū odio p̄ci.
trina p̄lectit amorē et odiū cū ser
uore zelī vel spem de saluatōe. ti
more de damnatōe. et p̄passionem
de se et quolibet viatore. **C**aticū
morale. vnū ē laudabile. aliud vitu
pabile. tertiū indifferēs. **C**aticū
morale vnū est meritoriz. aliud est
demeritoriz. tertiū d̄staxat morali
ter bonū v̄l malū. **C**aticū morale
vnū est leticie. aliud tristitie. tertiz
mixtū ex vtroq̄ iuxta volumē Eze

maxime aut theozemima

chieli datū in q̄ erāt carmina. ve. et lamēta. **C**anticū morale vnū letificat sobrie. aliud pie edificat. aliud scificat iuste scz ad se ipm. ad deū. ad primū. **C**anticū morale vnū est frenū qđ impiū ē et deficit. qđ oaz aiale qđ ebiū ē et inficit. qđ oam diabolicū qđ neqz ē et interficit.

Canticū morale vnū est fm virtutes cardinales. bonū qđez. h̄ qđ graue vel deplūz. vnū ē spūale p donoz infusiones velut acutū. altez dīnā/le p btitudines qđ supacutū. **C**anticū morale fit cū mystico pulsu seu plectro grē dīnalis aliqñ date gēl. aliqñ gratificātl. aliqñ spe vel re beatificantl. **C**anticū morale format qñqz cogitatō vaga sine artez fruītu. qñqz meditatio sedula cū arte et conatu. qñqz orēplatio clara cū arte et agili vlu. **C**anticū morale iux pabolā pētoris nři xpi otinet salū qđ ē exultatō. iubil⁹ et tripudiū spūalis letitie vt in epithalamio cōtinet lamētū qđ ē tristitia nō seculi h̄ pacie fm deū. otinet plāctū salutaris pñie. vt i luctu brō. **C**anticū rū corda seu fistula n̄ sonat suauit̄ si fuerit disrupta. si corrupta. si improporionata. **C**anticoz moraliū iudex auris cordis ipediē. p̄uritib⁹ curiositat. tinnitib⁹ solitudinis et soridib⁹ libidinis fm triplicē radicē cupiditat. **C**anticoz dīnoz materiā et artē ministrāt libri. vn⁹ nature et artis in creaturis. alius scripture sic in psalmis et trenis. ali⁹ oscie sic in meditatioib⁹ scis et p̄is. **C**antica dīna bon⁹ angel⁹ iuuat. aduat.

ca de canticis cxxxiii

p̄tat. mal⁹ dō dissonat. dissipat et obscurat. **C**anticoz moraliū vasa vel instrumēta repiūt i omī resonabili solū intra i cordib⁹ ptim et in vocib⁹ p̄sus et in opatōib⁹. **C**anticū omē fūdatū ē i monocordo a/moris. h̄ explicat diuersimode nūc in diacordo. nūc in tricordo. nūc in tracordo. rursus in pentacordo. in hexacordo. in hebdacordo. rursus i octacordo. in nonicordo. in decacordo. tādē in omī polycordo sine tmino. **C**anticū vnū pl⁹ resonat tenorē iustitie. aliud pl⁹ mollē cantuz mie. aliud mixtim qđ stratenoz re/sonat ḡfaz cū rigore. **C**anticū pure letitie repit apđ deū glosuz suo mō et apđ angeluz bonū. et apud hōiez beatū. **C**anticū pure tristitie vel qđ repit i demonib⁹. in dānatīs hōib⁹. in desparis viatorib⁹. **C**anticū mixtū viatoz spei scz et timoris diuersificat fm tres stat⁹ incipiētū qđ purgant. pficiētū qđ illūiant appoximatiū qđ pficiūt. in qđ expi mur qñqz lamēta gaudiosa esse et gaudia luctuosa p diuersitate finitū vel obiectoz. sic m̄ aplac̄ dū fili⁹ cū lacrimis qrit eā. aut dñs in catuli clamorib⁹ p̄absentē odelectat. **C**anticū dānatoz ē ip̄is turpissimū. horribilissimū et dolorosissimū h̄ deo et iustis reddi ex consideratione ordinis iustitie decorum suauē et letum sicut letatur iustus cum audit clamores pessimorū qui torquētur. **C**anticuz in purgatorio habet cū afflictione solatiū ex certa spe beatitudinis. ex ecclie genera

Thomus

lib' subsidij. et p'is amicoꝝ suffragij. et q' caritas in eis gaudet veritati correctiois. **Canticu** viatoru etia pfectoꝝ h'z cu fletu solatiu cu risu sobrio fastidium. Et vir h'z hora dimidia pausa vt silentiu sicut nec vnq' in eode statu pmaet. sec' vbi no erut volubiles cogitationes nre fixe deo. **Canticu** intellectuale diuidit solis aurib' mentis aut sin deris et illud fit flatu amoris qui est vitalis sp'us moues q'q' e' ens de q' pbia. **O** felix ho'z gen' si v'os aios amor quo celu regit regat. **Canticu** intellectuale p't descriue dici amor numerosus. qm em facta sut in armonia mensurata munda et amoris q' est p'do' rez q' mouet quocuq' mouent sic ipa etia materia moueat ad forma sic ad appetibile suu. deniq' h'z hoc amor e' vni' son' in opatiõe sca ad deu. et omi' son' p collatione creaturaz ad inuice. **Canticu** intellectuale figura ri p't in vniuerso p exēpla horologij tpatissimi cu campanul aut chorij acorpiissimi aut symphonie suauissime. aut organoꝝ tot fistul' q't creature sut sonatili fm impfectio nis graues et pfectiois acutas voces scifiores aut pteniores. Tandē sicut in omi genē musico ludit in eis diuina sapia suauit' oia dispones. **Canticu** exercē mone' omis creatura in ordine ad deu in q' oia viuūt et spirādo melodisat q'd p'cipiūt aures illoꝝ q' philosophis in creaturis omib'. et pl' illi q' theolocialit' anagogisat. q' fit in xij.

terti'

spēs aut plures cāfici amoris q'd d' nuptiale vel epithalamiu seu cātica cāficoꝝ possim' annotare. Nubit ad l'raz vir cu libēa et socia. nubit cu ancilla. nubit cu dña sic Ioseph cu maria. Sic nupsit mystice x'ps cu ecclia libera. nupsit cu synagoga q' fuit in seruitutē generans. nubit plat' cu ecclia sua dña. nupsit x'ps cu natura hūana vnitāte suppositi. nubit cu aia rōnali. nubit cu angelica natura. nubit insup sp'us deiformis in triclinio hoīs instar Jacob ipi rachel rōni supiori. Lye rōni inferiori. bale et zelphe sensu alitati tā exteriori q' interiori tanq' ancillis. Nubit tāde z sapie idē ipē sp'us deiformis. **Canticu** intellectuale tot h'z flat' pulsus aut tact' q't sut amoris spēs. tot notulas et ver bula q't sut d'itates. tot consonācias q't appetitū sut obinate pportiones nec vllā patit' dissonātiā in aurib' iusti. q' l'z obstrepet mala voluntas dissidēs sibi ipi. consonāe regit in toto ordine vniuersi. **Canticoꝝ** oim p't auditor eē q'libz h'is fidem de deo et p'dictiue creaturaz cum bona et cōsetanea volūtate credēs vt tāde intelligat. Infidelis d'o p' sus ē alien'. aurib' em caret spiritalib' nec gloria dei finē h'z. **Canticoꝝ** pfect' cātor sol' ē vir desideriorū i gutture vel vasis scāz meditationū cōformit' ad l'raz et notulas libri multiplici. nature. scripture et picture p' voces nūerosaz affectionū. **De exauditore.** **Canticoꝝ** exauditor est ipse deus

De multiplici verbo

p se pncipaliē et ministerialiē p su/ os angelos et scōs. dāt cātica nūc leticie. nūc mestitie. nūc put vult ex vtroq; tpata vt in viatorib; resul/ tet solatiū de quo sūt qnquaginta verba sequentia. **Primū** verbum solati; et. ri. in ordine pcedētū vbi describit solatiū et notificat p decē verba sub generalitate.

Thom^o tertius

Solatiū est mulcebris pas/ sio surgēs ex pceptōe cō/ sūctionis obiecti cūenietis cū subiecto cūenietī. Vel sic. Sola/ tiū est pceptio cūenientis diūdi/ Solatiū sumit ample vt se extēdit ad oēs potētā cōgnitiuā. sensualē scz rōnalē et intellectuālē vt dicim^o deuz et angelos et hōies. et aialia delectari vel solatiari. Solatium ample diffinitū sic habuit p genē passionē. sic p differētis suis reliq; sūpsit. vt oīa tristitias oēs positū est qd est mulcebris seu cūeniens passio. Additū est nomē pceptōis seu apprehēnsionis vel apparētie. ex/ cludēdo p hoc mot^o rezz q oīa pe/ nit^o carent sensu rōne vel intellectu. Solatiū appropate sūptū ē gau/ diū nō qualecūq; s; inq; anxietates molestias et dolores pueniēs apō hōiez secū manentē vt in fletu sit so/ latiū. Un illd. Solantē miseri nunc mea fata senis. Hinc spūssand^o dz solator. et xgo maria consolatrix miseroz. dātē dō ofert. Solatiū surgit ex pceptōe duplicis diun/ tiōis obiecti cūenietis qz vna est

Solati;

cexxv.

realis. altera solū intētionalis seu spūalis vt in rōne vel intellectu vel etiā in imaginatōne. Et fm h nōia solati; generalē accepti et oppositi doloris multipliciē fm pōs pfer/ tūm stoicos varianē q ponunt gau/ diū nō nisi in sensu seu motōe sensu/ ali et reali. Solatiū in nobis de^o sic pncipale efficiēs. et angel^o de ce/ lo sic subseruiēs et ministrās opat^o vt dū apparuit xpo angel^o de celo ofortās eū. Solatiū qdlibet oriē ex amore. idō qlis est amoris talis est solati; bonitas et finis. Un sic duas ciuitates duo amores cōstitu/ unt sic et duo solatia. Solatiū ter/ renū aiale et diabolicū instar epicu/ reoz opat^o amor sui vsq; ad cōtem/ ptū dei. Solatiū dō qle desursū ē piū pudicū pacificū suauibile et mia/ plenū causat amor dei vsq; ad cōtē/ ptū sui. Solatiū nfm qle debem^o inq;re fuit in xpo exēplariē et multi/ plicē demonstratū. Solatiū qd sit realiē an opatio vel aliqd ab opa/ tōe distinctū nō optz a deuotis cu/ riose pscrutari. s; scolasticis dēlinq; tanq; pbleuma rōez ad vtrāq; p/ tē hñs. videt^o q opatio sit p expōsi/ onē. solatiū seu delectatio p impōsi/ onē. fruitio p cōnexionē. Solatiū p varietate psonaz tpm et locoz cūenit variari et ad ei^o adeptiōnē doctrinā et cōgnitiōnez aliē et aliē niti in pueris i insipietib;. in pficiēti b;. in pfecti. quēadmodū variatur fm etates et profectus omniū taz sensualium qz moralium et intelle/ ctualium melodia canticorum.

Thomas

Solatiū in hōie multiplex repit̃ iuxta multiplicē in ip̃o potētā cogitaciū atq; subiectiū quēadmodū notauit xp̃s exp̃mens aīaz spiritū carnē dum ait. *Tristis est aīa mea vsq; ad mortē. Spūs q̃oēz p̃mpt̃ est caro aut infirma* **S**olatiū infirme carnis est delectatio sēsus exterioris cui⁹ subiectum est caro aut neruus sensibilis mediāte spū corpalis et subtili vñ osurgit facilitas aut difficultas solatiū iuxta oplexiōnis corpalis qualitātē accidentālē vel innatā **S**olatiū aīe tristis qñq; ē gaudiū imaginatiue vel cogitatiue virtutis organo corporeo intus vtentis. et inde osurgit vt p̃us in solatio varietas s̃m diuersitate organi et spiritū aīaliū ex quatuor hūorib⁹. sanguine. colera. fleumate. melācolia. Et ex diuersis habitib⁹ in imaginatōne vel fantasia **S**olatiū aut̃ tristis qñq; ē gaudiū rōis organo corporeo nō vtētis in actibus suis. vbi plurimū valent habituales et actuales in rōci nando dispositiōes p̃ abstractiōes speciez̃ intelligibiliū a fātasmatib⁹ cū virtutum moralīū equali serena q; tranquillitate **S**olatiū p̃mpti spūs est gaudiū mētis q̃ supior est portio rōis sic p̃cedēs est inferior vbi plurimū valet irradiatio supiori gratuita ex legib⁹ eternis ⁊ p̃ habit⁹ donoꝝ atq; beatitudinū et reformationē sensuū spūaliū in q̃b⁹ quāto sensus est intimior suo vero. tāto purior est. Quocōtra fit in sē

certi⁹

sib⁹ corp̃is. tact⁹ em̃ spūalis et gustus puriores sūt quo deo intimiores p̃ charitatis amplexū **S**olatiū q̃olibet in hōie reptū ēz aliqñ solatiū cordis. aliqñ solatiū aīe. aliqñ solatiū spūs. aliqñ solatiū carnis iuxta diuersos a doctozib⁹ modos vtendi p̃dictis nōib⁹ **S**olatiū in q̃dusq; reb⁹ quadrisarie vt in hōie. in q̃busq; bifarie vt in brutis. in q̃busq; nullo mō sic in reb⁹ sine aīa repit̃ **S**olatiū intrinsece libez vel laudabile nō inuenit̃ p̃ter q̃ in vtentib⁹ iudicio rōis **S**olatiū p̃icipatiue lz nō essentialiter et intrinsece libez repit̃ in imaginatiua vl̃ estimatiua p̃te hōis q̃ nata est obedire rōi diūcte et expedite dū impat et mouet. **S**olatiū infirme carnis exterioris et q̃i bruta lis nullo mō est elicitiue libez neq; laude p̃ osequēs neq; vitupio intrinsece dignū. s̃ nec p̃ncipat̃ libez arbitriū omni sensitiue d̃tuti sic nutritiue vel vegetabili q̃ p̃ statu isto nō audiūt rōis impiū q̃cquid de statu innocentie dicere **S**olatiū sic habet p̃ obiecto adequato bonū apparet̃ diuinctū. sic om̃e qd̃ est aut apparet̃ p̃t bonū vel conueniens p̃t dici obiectū solatiū **S**olatiūz deceptorium tot modis oriri pōt q̃t modis potētie apprehēsiue possūt in apparētijs et iudicijs suis falli **S**olatiū deceptorium nullum fuit̃ in statu nature primitus institute. nec i vigilis. nec in somno. nec in diuersa ratione obiectozum per

De multiplici verbo

diuersa media qm̄ rōis iudiciū oīa
dixerisset vt i astrologovideōte solē
quasi bipedalis quātītatis. **Sol**
latiū a deceptōe multū auertit per
habitū virtuales tā intellectuales qz
morales qz infusos sup̄naturales
imo et p̄ naturales. **Solatiū** fre-
quent inficit ⁊ depuat p̄ affectū vi-
tiosū qualēcūqz. hōinc dictū ē. **Ex-**
cecauit eos malitia eoz. et oīs ma-
l' ignorās. et quot capita. i. affecti-
ones. tot sentētie. **Solatiū** habē
p̄t suū strariū sicut tristitiā et deso-
lationē p̄ obiecto et ecōtra. vt peni-
tēs gaudet qz dolet et de letitia tri-
stat sic ignis frigidus flatu frigidi-
tas p̄ calidū circūstans nec pene-
trās ofortat. **Solatiū** qnqz ē de-
ceptoriū nō moraliū aut demerito-
rie vitiosū vt dū error ē iuincibilis
vel eoz q̄ sciri nō debēt. **Solatiū**
sic variat ex apparētiā diuersita-
te sic apparētie suā diuersificationē
accipiūt in hōie et potētis suis ag-
noscitiuis p̄pter colligationē h̄mōi
potentiā ad inuicē. qz rota trahit
rotā sic cortina cortinā. et orbis or-
bē. **Solatiū** apparētie variantē
nedū p̄ varietate cognitionū s̄ vt
dictū est etiā affectionū. Quis alia
et alia rōne. qz obiectū intellectus
practici nō est vep̄ absolute s̄ vep̄
vt opat affectui. **Solatiū** i hōie
pueniet rarioz deceptio si potētia
iudiciā q̄libet nouerit de dubijs
et suspectis apparētis suspensū tenē
iudiciū p̄ arbitrij facultatē. **Sol-**
latiū cāt in nobis angel' de celo. vī

Solatiū

CCCCV.

bon' vel mal' sic nōiat duplex celū
empireū vbi boni. et aereū vbi de-
mones q̄ mystice dicunt volucres
celi. **Solatiū** causāt in nobis de-
tē spūs inspirationū vel instinctū
sic aliqñ p̄ spūs sanctū illabēt a ha-
bitū causantez. sic ab angelo bono
multiplicitē. sic a malo angelo. sic a
celo. sic ab elemētis circūstātib'. sic
a dplexiōe naturali. sic a dplexione
accidētali. sic ab habitib' agnitiue
potētie. sic ab habitib' affectiue. et
in his omib' vep̄ ē. q̄ diligētibus
deū oēs inspiratiōes iste coopant
i bonū de p̄ se vel p̄ accidēs. repro-
bis at oīa tādē de p̄ se vel p̄ acci-
dēs cedūt in malū. nec pōt regula-
tradi genēalis. s̄ q̄ solatiāt in dño
asolef. **Solatiū** causāt in nobis
hōies q̄ angeloz officiū nomen qz
fortiunt vt doctores et plati et of-
ferētes p̄ solatō libros scōs necnō
veritatē ordinate p̄ponētes. **Sol-**
latiū puenire p̄t diligētib' deū a
sex differētis positōis. sursum. deor-
sum. añ. retro. a dextris et a sinistris.
cōsiderādo gloriā. infernū. p̄cā p̄te-
rita. picula futura. p̄spicitatē et ad-
ueritatē. **Solatiū** nōnunqz a de-
solatōe q̄i p̄ antiparistatim et vice-
cotis generat. hoc in Jacob timē-
te fr̄ez Esau. hoc in multiplici scōz
claruit passione. **Solatiū** sepe a
tēptationū angustijs roborat qd
senserat q̄ dixit. **Qu**m anxiaref cor
meū in petra exaltasti me. **Et** rur-
sus. s̄m multitudinē doloz i corde
meo asolatōs tue letificauerūt aiaz

De multiplici

mea. Et xpus. Tristitia v̄ra vertet̄
in gaudiū. Solaciū causa ē aliqñ
fuga solaciū sicut ecōuerso q̄rere ni
mis solaciū p̄sertim corpale impe/
dit spūale p̄pter h̄ psalmista Renuit
cōsolari aia mea memor fui dei et
delectat̄ sū. Solaciū aliqđ inter
bitudines. aliqđ in fructū. aliqđ
inter v̄tutes et dona numerat̄ sicut
par luctū et pacia. Solaciū sola
tio frequē opponit nec se mutuo
patiunt̄ quēadmodum de carne et
spū notatū est. Solatiū frequē
impedit a cōsolatōib⁹ aut cōsolari
volētib⁹. alio qñ nō dixisset Job. cō
solatores onerosi v̄s estis. So
latiū quo fine q̄rat expedit cogno
scere vt exinde bonitas ip̄i vel ma
licia moralis seu gratuita cogno/
scat. cū finis sit forma v̄tutū si bo/
nū est. deformitas vitioꝝ. Solati
ū q̄rendū ē p̄ncipalit̄ p̄t̄ deū vt
hūili⁹ timeat. feruēt⁹ diligat. et ala
erius honoret. Sic agebat p̄p̄ba
loquēs optabūdus deo. Letet̄ cor
meū vt timeat nomē tuū. Solatiū
q̄rē p̄t̄ hō p̄t̄ se nō tñ p̄ncipalit̄ s̄
sub deo sic inclinavit psalmista cor
suū ad faciēdas dei iustificationes
in eternū p̄t̄ retributionē. Solati
ū p̄t̄ se p̄ncipalit̄ q̄rē est tale sola
tiū quale docebat et q̄rebat Epicu
r⁹ hō ad se referēs omnia et se fruēs
Solatiū mediā q̄lia nōt̄ in eplis
Seneca epicurū posuisse vel aristoteli
pū cū sectatorib⁹ laudabilia sūt in
multis si ad verū finē solatiū vertē
rent. vt p̄udent̄ declinare nociua
nemine ledē. fortit̄ ferre q̄ nēcitas

verbo solatiū

affert. stemnē mortē. frugalit̄ viuē.
cupidoitatib⁹ impare. diligē paup̄ra
tē. et ita de pl̄imis. Solatiū Epi
curi nō poterat adipisci sine luctu.
doloze vel tristitia. et hoc p̄t̄ inna
tā sensualitatis et cupidoitatis vehē
mētā q̄s vel rep̄mē vel sanare tri
stitia ē s̄ i rep̄mēdo lāguoz maior.
Solatiū q̄libet in hac vita sus
pectū esse d̄z qđ nō luctui iudū v̄t̄
in luctu sūdātū ē. h̄inc liber ezechi
eli tradit̄ habebat cū carmine so
laciū lamētationes et penalitatis et
pcc̄i. Solatioꝝ fines q̄les a mū
danis p̄stituūt nō solatōez s̄ de/
solationē inducūt. s̄lt̄ et finis q̄lem
stoyci p̄stuebāt aut falsus aut im
possibilis de imaginario quodam
honesto fine deo vero. Solatiū
cūlibet laudabilis exēplar dedit
x̄ps tā actiue q̄ passiue. et post euz
br̄a m̄ sua ab infātia vsq̄ ad mor
tē in sūma paup̄tate spūs. sūma mi
titate. maxio luctu. vehementissima
esurie et siti iusticie. sūma mīa et mi
seratōe purissima cordis mūdicia.
et in trāquillissima pace. Solatiū
x̄pi sequit̄ suo mō q̄ x̄pm induit. h̄
est q̄ sibi sic exemplari viuēdo s̄for
mat. neq̄ em̄ tali deerit āgel⁹ de ce
lo s̄fortās eū dū fact⁹ erit in ago
nia. Quisq̄s g⁹ tristat̄ aspiciat h̄ ex
emplar et psallat bono animo et ul
tās ad gaudētē x̄pm et cū lamētā
te plāgēs qđ docuit s̄b pabola pu
eroꝝ sedētū in foro et clamatiū co
eq̄lib⁹. Cecinim⁹ vobis et nō salta
stis. lamētaui⁹ et nō planxi.
finis